

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

CAMÍ RAMADER DE MARINA

Eta 19: CAN FERRER DE LLACUNALBA – PLA DE JORBA MASIA CABANYES – BASSA DE CREIXELL – ELS SIS CAMINS TURÓ DEL SEU – PLATJA D'ADARRÓ

1 de juny de 2025

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7 h
Bar Buda (Canyelles). Esmorzar.	7 h 20 min
Sortida vers can Ferrer de Llacunalba.	7 h 55 min
Can Ferrer de Llacunalba. Inici de l'etapa.	8 h 15 min
Accès al Pla de Jorba. Reagrupament.	8 h 45 min
	8 h 55 min
Un cop passat el pont sobre l'autopista C-15. Reagrupament.	10 h 20 min
	10 h 30 min
Bassa de Creixell. Reagrupament.	11 h 35 min
	11 h 45 min
Plaça dels Ocells. Reagrupament.	12 h 30 min
	12 h 40 min
Plaça d'Adarró. Final d'etapa.	13 h 20 min
Sortida cap al bar el Cid.	13 h 35 min
Bar el Cid. Dinar	14 h 30 min

Notes.-

- ** Esmorzarem al bar Buda de Canyelles i farem un dinar comunitari al bar El Cid de Vilanova.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **mantingueu sempre contacte visual amb els que us segueixen; si cal espereu-vos**. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, no correu ni aneu massa lents! (Penseu que aneu en grup).
- ** Atenció: Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) utilitzeu només el telèfon **692 620 181** (Isidre Poch).
- ** El vocal coordinador d'aquesta sortida és l'**Isidre Poch (692 620 181)**. En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

CAMÍ RAMADER DE MARINA

Etapla 19: CAN FERRER DE LLACUNALBA – PLA DE JORBA MASIA CABANYES – BASSA DE CREIXELL – ELS SIS CAMINS TURÓ DEL SEU – PLATJA D'ADARRÓ

1 de juny de 2025

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

L'última etapa del Camí Ramader de Marina la començarem a can Ferrer de Llacunalba i des d'allà, després de travessar la carretera de Canyelles pujarem vers el Pla de Jorba.

Tot travessant el Pla de Jorba, seguint l'antic Camí Ramader, que baixa per la carena entre els fondos de les Catalunyes i del Marmorista, podrem visitar un notable conjunt de construccions de pedra seca relacionades amb la transhumància. Malauradament aquest camí queda tallat per la pedrera del Roca la qual cosa ens obligarà abandonar-lo i seguir pel fondo de l'Apotecari.

Després de vorejar la Subestació elèctrica Garraf-2 travessarem l'autopista C-15 i baixarem vers la masia Samà on trobarem el Camí Ral que ens portarà cap a la masia Frederic, el mas Sardet i la masia Cabanyes. Més endavant travessarem el torrent de la Pastera i així arribarem a la Bassa d'en Creixell.

Un cop passada la carretera de l'Arboç entrarem al barri de la Collada – Sis Camins pel carrer de la Turbina. Més enllà dels Sis Camins passarem per l'antiga Torre d'en Vallès i baixarem cap a la plaça dels Ocells de la urbanització del Tennis.

Tot seguit, pel camí de Santa Llúcia, recuperat pels voluntaris de Garraf Coopera, anirem cap al càmping i poc després arribarem al turó del Seu. A partir del turó del Seu seguirem pel camí d'Adarró, també recuperat per Garraf Coopera, i pel camí de Sant Gervasi arribarem a la platja d'Adarró on finalitzarem l'etapa.

Horari		Distància (km)
Parcial	Total	
0:00	0:00	0,000

Comencem l'etapa d'avui a l'avinguda Canyelles de la urbanització les Palmeres de Canyelles, davant de can Ferrer de Llacunalba (198 m). Pugem per l'avinguda deixant la masia a l'esquerra.

0:03 0:03 0,200

Arribem al capdamunt de la pujada i deixem un carrer a la dreta (211 m). Seguim endavant per la pista d'accés a la urbanització; planegem una mica i baixem.

0:06 0:09 0,555

Arribem en una rotonda per on passa l'antiga carretera de Canyelles (193 m); hem de seguir per aquesta carretera anant cap a la dreta. Pugem lleugerament.

0:04 0:13 0,755

Hem de deixar l'antiga carretera i anar cap a l'esquerra per tal de creuar el pont que passa per damunt de l'actual carretera C-15Z (205 m).

Un cop a l'altra banda continuem per l'avinguda Califòrnia; pugem. Se'ns uneix el carrer Mozart per l'esquerra.

0:10 0:23 1,385

Arribem en una plaça (243 m); la voregem i anem cap a la dreta pel carrer Hospitalet; planegem. Poc després deixem el carrer Hospitalet i anem cap a l'esquerra pel carrer de Sorolla.

En arribar al final del carrer de Sorolla anem cap a la dreta per la ronda Eivisa; poc després deixem el carrer d'Hospitalet a la dreta i seguim cap a l'esquerra.

0:06 0:29 1,750 **Reagrupament**

Quan la ronda Eivisa fa un marcat gir cap a la dreta l'hem de deixar i seguir endavant per un senderol no gaire definit que va pel costat de les cases (239 m); així accedim al pla de Jorba.

El senderol gira cap a la dreta vorejant la part de darrera de les cases de la ronda Eivisa. A l'esquerra queda la capçalera del fondo de les Catalunyes; des d'aquest punt tenim una magnífica panoràmica de la plana de Vilanova. Pugem lleugerament.

0:08 0:37 2,100

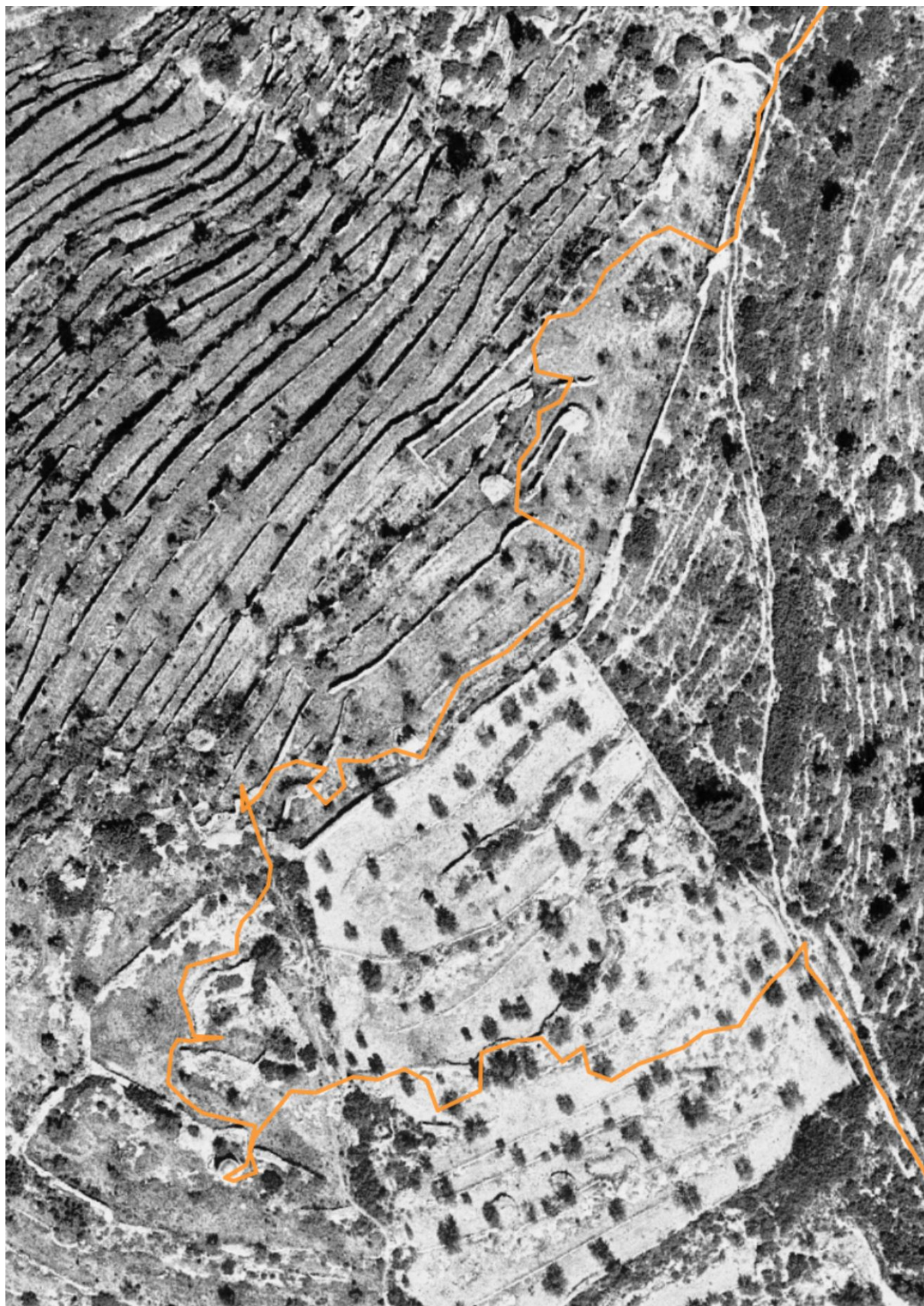
En arribar a la carena que delimita el fondo de les Catalunyes del fondo del Marmorista l'hem de seguir anant cap a l'esquerra. Per aquesta carena passava un antic camí ramader.

0:07 0:44 2,380

Deixem el senderol que segueix baixant per la carena i anem cap a la dreta per tal de visitar diferents construccions de pedra seca relacionades amb la transhumància (211 m). **Vegeu la foto aèria adjunta.**

0:30 1:14 2,815

Després de visitar les construccions de pedra seca retornem al senderol que baixa per la carena (206 m); a l'esquerra encara tenim el fondo de les Catalunyes, ara, a la dreta, hi tenim el fondo de l'Apotecari.

0,10

1:24

3,235

L'antic camí ramader queda tallat per l'esvoranc de la pedrera d'en Roca (178 m); en aquest punt hem d'anar cap a la dreta vorejant (amb compte) el tallat de la pedrera. Seguim baixant.

0:10 1:34 3,685

Enllacem amb un camí que va pel fondo de l'Apotecari (139 m); l'hem de seguir cap a l'esquerra.

0:02 1:36 3,795

A la dreta deixem l'entrada a una finca (133 m); seguim endavant.

0:03 1:39 3,940

Desemboquem en un camí que seguirem cap a l'esquerra (124 m). Una mica més endavant el camí fa un marcat gir cap a l'esquerra tot vorejant la Subestació elèctrica Garraf-2 que ens queda a l'esquerra.

0:05 1:44 4,200

Arribem en una pista procedent de la carretera C-15Z (119 m); l'hem de seguir cap a l'esquerra.

0:06 1:50 4,520

Hem de deixar la pista i anar cap a la dreta per tal de creuar l'autopista C-15 per un pont (119 m). Un cop a l'altra banda de l'autopista hem d'anar cap a la dreta i pocs metres més endavant agafar un camí que va cap a l'esquerra separant-se de l'autopista.

0:03 1:53 4,675 **Reagrupament**

A la dreta ens queden unes instal·lacions de la Subestació elèctrica i per l'esquerra s'ens uneix un camí. Seguim endavant per l'antic camí del Corral de Carro.

0:07 2:00 5:065

Deixem un camí a la dreta (107 m). A la dreta queden parcel·les edificades.

0:03 2:03 5,265

En acabar-se les parcel·les, el camí fa un petit revolt esquerra-dreta i es transforma en un viarany amb el sòl una mica malmès (101 m).

0:04 2:07 5,495

Arribem a la tanca de la masia d'en Samà que talla el camí (87 m). Hem de seguir cap a l'esquerra baixant pel costat de la tanca per un camí força malmès.

0:02 2:09 5,610

Desemboquem al camí del mas de l'Alonso (70 m); l'hem de seguir cap a la dreta.

0:03 2:12 5,770

Enllacem amb una pista asfaltada procedent de Ribes (67 m); és l'antic Camí Ral que hem de seguir cap a la dreta.

0:02 2:14 5,875

A la dreta queda l'accés a la masia d'en Samà (64 m). Pugem lleugerament.

0:03 2:17 6,100

Quan la pista asfaltada fa un petit gir cap a la dreta l'hem de deixar i seguir endavant mantenint la direcció que portàvem (70 m). A l'esquerra deixem una pista.

Una mica més endavant girem cap a l'esquerra pel costat d'una barana i enllacem amb un vial que baixa per anar a passar per sota de la carretera C-15. Anem per la vorera d'aquest vial.

0:06 2:23 6,460

Un cop hem passat per sota de la C-15 hem de creuar el vial anant cap a la dreta i tot seguit anar cap a l'esquerra vorejant l'antiga factoria de l'empresa Mahle (60 m).

Travessem el carrer de la Masia del Notari i continuem cap a la dreta per un camí per a vianants que de moment va paral·lel al carrer

0:04 2:27 6,685

El camí bifurca (60 m); hem de seguir per la branca de l'esquerra que va a passar per entremig de la masia del Frederic, seu de l'Associació del Tres Tombs, i la masia dels Tarongers.

0:03 2:30 6,875

Enllacem amb el Camí Ral que seguirem cap a l'esquerra (60 m). A la dreta tenim una magnífica panoràmica de la plana vilanovina.

0:05 2:35 7,170

Voregem el mas Sardet i tot seguit travessem el torrent d'en Parellada (56 m). Un cop a l'altra banda del torrent, a l'esquerra hi deixem la masia Cabanyes. Seguim endavant envoltats d'altres parets.

0:04 2:39 7,425

Travessem un camí (58 m); és el camí vell del mas d'en Perris.

0:03 2:42 7,625

Deixem un camí a la dreta i l'entrada a can Viada a l'esquerra (60 m)

0:01 2:43 7,705

Baixem lleugerament per travessar el llit del torrent de la Pastera (56 m). El camí bifurca i hem de seguir per la branca de la dreta que va a unir-se al camí que puja pel costat del torrent.

0:02 2:45 7,845

Hem de deixar el camí que segueix pel costat del torrent, aigües amunt, i anar cap a l'esquerra (64 m). Cal vigilar perquè el camí és estret i pot haver-hi circulació de vehicles.

Més endavant, a la dreta, hi veurem unes naus de l'antiga factoria Mahle.

0:06 2:51 8,190

El camí s'eixampla (66 m). A l'esquerra queden l'entrada a unes antigues naus de la Pirelli i el camí que baixa vers la plana d'en Xicarró; seguim endavant.

0:02 2:53 8,290

Deixem un camí a la dreta que puja vers el mas d'en Puig (67 m). Més endavant deixarem dos camins més a la dreta.

0:04 2:57 8,540 **Reagrupament**

Arribem a la Bassa d'en Creixell on hi ha una cruïlla de camins (57 m). El camí de la dreta puja vers el mas Torrat i el de l'esquerra, que s'anomena camí dels Escalons, baixa cap a Vilanova. Nosaltres hem de seguir endavant mantenint la direcció que portàvem; a la dreta queda el restaurant la Figuera.

0:05 3:02 8,850

Deixem un camí a la dreta que puja vers el mas Mata (56 m). Més endavant, també a la dreta, deixarem els camins d'accés a una zona parcel·lada.

0.07 3:09 9,310

Arribem a la carretera BV-2115 que puja de Vilanova i va cap a l'Arborç (65 m). L'hem de travessar amb precaució i seguir pel camí de l'altra banda.

Compte perquè el camí és estret i hi ha circulació de vehicles.

El camí enllaça amb el carrer de la Turbina i entrem al barri de la Collada - Sis Camins. Seguim endavant tot deixant carrers laterals.

0:06 3:15 9,690

A la dreta queda una gran esplanada (55 m). Seguim pel carrer de la Turbina; pugem lleugerament.

0:05 3:20 10,010

Voregem una plaça que ens queda a l'esquerra i arribem a la cruïlla dels Sis Camins (66 m). Nosaltres hem de seguir pel segon cap a l'esquerra que és l'avinguda de la Torre d'en Vallès; deixem carrers laterals.

0:05 3:25 10,355

Passem pel costat de les restes de la torre del Vallès (74 m). Seguim endavant.

0:04 3:29 10,610

Arribem en un pont que passa per damunt de la carretera C-31 (62 m). Creuem el pont i un cop a l'altra banda anem cap a la dreta i seguim per un senderol que va pel costat de la carretera; baixem lleugerament.

0:12 3:41 11,390

Reagrupament

Creuem la ronda Amèrica que ve de travessar la C-31 per un pont (38 m); a l'esquerra hi ha una rotonda i més enllà la plaça dels Ocells. Hem de seguir cap a la dreta pel costat de la pista que baixa de la rotonda.

0:02 3:43 11,500

Hem de deixar aquesta pista i continuar per una camí que surt cap a l'esquerra; és el camí de Santa Llúcia (31 m). Aquest camí s'ha recuperat gràcies al treball de l'Associació Garraf Coopera.

Deixem un camí a la dreta i seguim endavant. A la dreta hi ha algunes edificacions (travessem l'accés a una d'elles) i a l'esquerra, a un nivell més elevat, la ronda d'Amèrica de la urbanització del Tennis.

El camí va pel terreny d'una antiga finca; sortim de la finca passant per l'antiga porta. L'antic camí, actualment intransitable, passava per la nostra dreta. Seguim endavant.

0:12 3:55 12,235

Desemboquem a la carretera C-246A (15 m); hem de seguir per seu voral cap a l'esquerra i en arribar davant de l'accès al càmping creuar-la amb precaució.

Seguim per la pista que va cap al càmping; en aquest tram cal tenir compte amb els cotxes.

0:04 3:59 12,455

Deixem l'entrada al càmping a la dreta i uns metres més endavant hem de deixar la pista i seguir per una camí que puja cap a l'esquerra (15 m).

0:05 4:04 12,730

Voregem una cadena i arribem al turó del Seu (25 m). A la dreta queda un espai acondicionat per l'Associació Garraf Coopera; nosaltres seguim endavant per entremig de marges.

El camí fa un marcat gir cap a la dreta i poc després desemboca en un de més ample que hem de seguir cap a l'esquerra.

0:04 4:08 12,990

Deixem aquest camí més ample i continuem per un que va cap a la dreta molt ben arranjat pel col·lectiu Garraf Coopera (20 m).

0:04 4:12 13,320

Desemboquem al camí asfaltat de Sant Gervasi (14 m); l'hem de seguir cap a l'esquerra. A la dreta deixem l'accès a l'ermita de Sant Gervasi; baixem lleugerament.

Per l'esquerra se'ns uneix el camí dels Baladres; seguim baixant pel costat del talús de la via del ferrocarril.

0:03 4:15 13,425

Hem de deixar el camí de Sant Gervasi i anar cap a la dreta per passar per sota de la via del ferrocarril per un túnel (4 m).

Un cop a l'altra banda de la via passem per entremig del jaciment arqueològic d'Adarró.

Deixem un trencall a la dreta que puja cap al xalet del Nin.

0:02 4:17 13,520

Arribem a la plaça d'Adarró a tocar de la platja (2 m); en aquest punt acabem l'etapa d'avui i el Camí Ramader de Marina.

Equip de preparació (21/05/2025): Joan Andreu, Carles Lluch, Josep Olivella, Isidre Poch

Les notes que segueixen, relacionades amb alguns dels indrets del recorregut, s'han extret del llibre **Noms de lloc de Vilanova i la Geltrú** (Corpus de Toponímia Penedesenca Vol. 7) del nostre consoci, el Sr. Vicenç Carbonell Virella.

PLA DE JORBA

Vèrtex de 258 m on hi havia un molló monumental que assenyalava el límit del municipi de Vilanova i la Geltrú dels de Ribes i Canyelles, en el tram que hi ha entre el puig Montgròs i la carretera de Vilafranca.

Des de Vilanova s'hi anava per un camí que sortia del coll de Ferran, itinerari que passa pel corral de l'Apotecari, i puja per una carrerada carenada limítrofa amb el terme ribetà.

Com a lloc termenal apareix a les Deliberacions municipals de Vilanova de l'any 1726, quan es va resoldre posar *las armas (escut) de la vila en aquellas fitas o mollons*, entre les quals hi hagué las de la plana Jorba.

CORRAL DE L'APOTECARI

Masia en runes emplaçada en el camí des del coll de Ferran al pla de Jorba. En el segle XVIII fou propietat de Josep Solé *Cruca* i a l'any 1818 la casa encara era coneguda com a corral del Cruca. Poc després la hisenda passà a Benet Garric, membre d'una família de notaris i apotecaris, que el 1843 la cedi al seu fill Marià que era apotecari; així la masia passà a dir-se *corral d'en Garric* o *corral de l'Apotecari*.

CAMÍ RAL o CAMÍ MOLINANT

El Camí Ral o camí Molinant i també conegut per camí Moliner, és un antiquíssim itinerari que unia Ribes amb Cubelles, sense passar per Vilanova, que s'utilitzava per anar a moldre el gra en els molins del riu Foix, fins que van aparèixer els molins de vent a Vilanova en els segles XVI i XVII.

Aquest traçat també fou anomenat *Camí Real Antic* o *Camí Vell* de Barcelona a Tarragona ja que procedia de la Ciutat Comtal passant per Begues, Oleseta, Ribes i Cubelles, defugint les costes del Garraf.

MASIA D'EN SAMÀ

Aquesta masia situada a peu del Camí Ral de Cubelles a Ribes, antigament era coneguda per corral d'en Martí, família que la posseïa des del segle XVI. Fou aconseguida pels Samà per esponsalles. L'any 1870, Antoni Samà Milà es casà en segones noces amb Josefa Domènech, viuda de Jaume Martí i el mateix dia, Antoni Samà Parés es casà amb Bonaventura Martí Domenech, filla de la madrastra. El doble casament fou una *operació sentimental i finacera molt ben combinada*.

Quan va morir Antoni Samà Parés (1811) la propietat passà al seu fill Antoni Samà Martí. A l'any 1844 l'antiga masia Martí ja era anomenada masia d'en Samà.

El mas fou ampliat i reformat per Font i Gumà, el 1910, amb estil modernista.

MASIA D'EN FREDERIC

Mas situat en el Camí Ral en la cruïlla del Camí Vell de Vilafranca, lloc on s'iniciava el torrent de les Fombres, rierol que més avall es desdobra en el d'en Frederic i en el del Llimonet. La casa té els orígens en el mas Ferret dels Masos, coneguda per masia d'en Rafecas en el segle XVIII, propietat de Josep Rafecas, un descendent del qual fou Frederic Rafecas Nolla, de qui la veu popular prengué l'actual designació.

L'any 1999 se signà un conveni de cessió de la masia per a fer-hi el museu sobre la pagesia i els Tres Tombs. Des d'aleshores l'Associació dels Tres Tombs en té la cura i l'administració.

MAS SARDET

Situat a migdia del Camí Ral de Cubelles a Ribes, és una masia veïna de la d'en Cabanyes de la qual la separa el torrent de les Oliveres. És una de les masies que ha proporcionat més denominacions al llarg del temps. Originari mas dels Masos de Joan Ferret dels Masos (1462), en el segle XVII es deia mas Safons i era de Pau Çafont (1625). El 1818 passà a ser propietat de Josep Pers i s'anomenà mas d'en Perris de Baix.

Poc després l'adquirí l'india Pau Soler Roig, àlies Sardet i a partir de 1860 es documenta com a mas Sardet.

MASIA D'EN CABANYES

Nom amb què es coneix dels del segle XIX l'antiga masia d'en Parellada. Els Cabanyes adquiriren la masia dels Parellada a l'any 1790 i a l'any 1798 van fer construir la gran casa d'estil neoclàssic, lloc on va morir l'any 1833 el poeta Manuel de Cabanyes i que fou residència periòdica del pintor Alexandre de Cabanyes.

L'any 1975 la família Cabanyes traspassà la masia a l'ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Actualment acull el Centre d'Interpretació del Romanticisme que duu el seu nom (CIRMAC), espai cultural gestionat pel Consell Comarcal del Garraf.

MASIA VIADA

Assentada al Camí Ral, al costat de llevant del torrent de la Pastera, també és coneguda popularment per *masia dels Toros*.

En fer la reforma de la casa-torre l'any 1950 s'hi va construir una petita plaça per a torejar vedells.

BASSA DE CREIXELL

La masia que porta aquest nom, on actualment hi ha el restaurant la Figuera, té l'origen en una antiga bassa situada al costat de la casa, safareig que s'alimentava de les aigües del torrent de Ramusa, més avall anomenat torrent de Sant Joan.

La bassa de Creixell ja existia l'any 1589, essent pertinença del Piulart.

LA TURBINA

Era un petit edifici, situat en el Fraig (antiga demarcació de la quadra del Piulart), al peu del Camí Ral on hi havia una turbina que impulsava l'Aigua Vella (Dipòsit del *Acueducto Príncipe Alfonso*) en direcció a Ribes, màquina moderna que substiuí una vella bomba de pistons.

A primeries del segle XIX, a la caseta s'hi instal·là la primera fàbrica de gel de Vilanova.

Actualment, el tram del Camí Ral entre la carretera de l'Arboç i la cruïlla dels Sis Camins porta el nom de carrer de la Turbina.

ELS SIS CAMINS

És una cruïlla on coincideixen la Carrerada de la Talaia, el Camí Ral i el Camí de Rocacrespa. El lloc antigament era conegut per la forca de Farax i després per la creu d'en Garí.

Actualment, el sector totalment urbanitzat, és inclòs en la macro urbanització de la Collada – Els Sis Camins.

TORRE DEL VALLÈS

És una fortificació tronco-cònica construïda l'any 1839 al costat de la carrerada de la Talaia, entre la Collada i els Sis Camins, a la part més enlairada de la partida del mas Joliu. Fou erigida en el curs de la primera Guerra Carlina a fi de protegir els qui devien treballar la terra ens aquells indrets.

A la dècada del 1950 ja feia temps que era gairebé enrunada però des de la parcel·lació clandestina de l'entorn l'estructura va anar minvant en alçada fins esdevenir una autèntica ruïna.

TURÓ DEL SEU

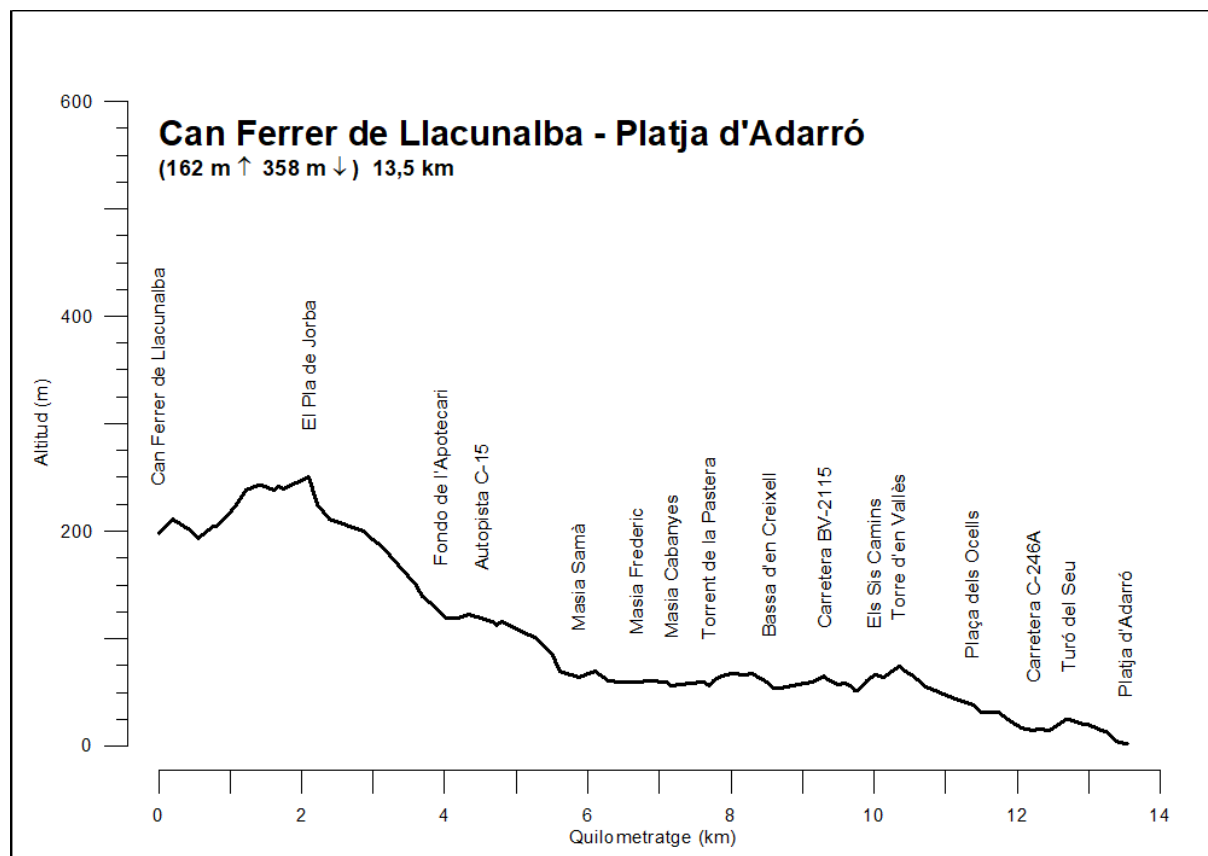
És una petita elevació immediata al racó de Santa Llúcia. L'any 1890, el senyor Magí Soler Mestres, fabricant de sabó a Vilanova, va demanar de construir un edifici per fabricar seu a la partida del Racó de Santa Llúcia i el permís li fou concedit; sens dubte, la factoria donà nom al turó del Seu.

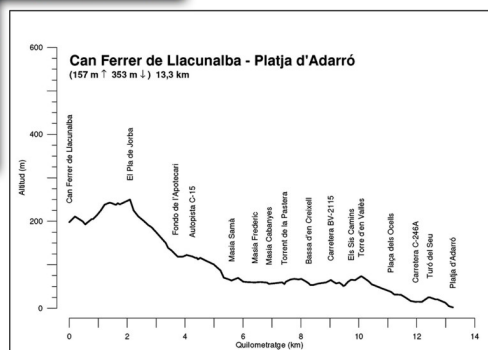
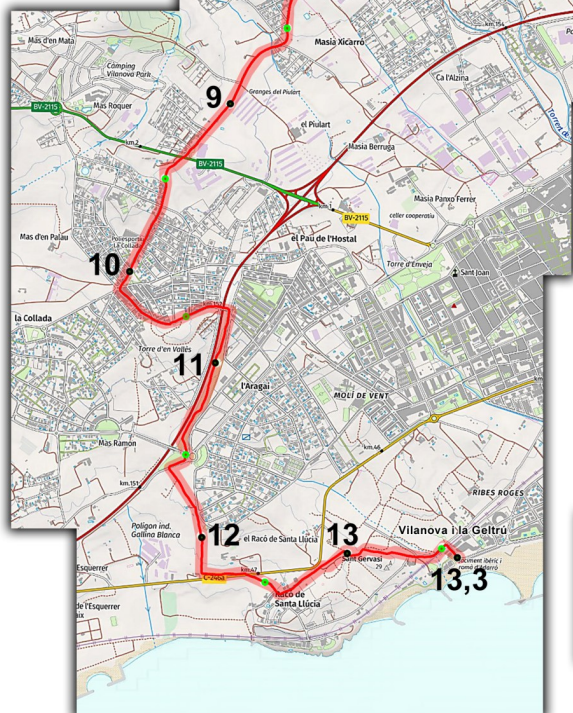
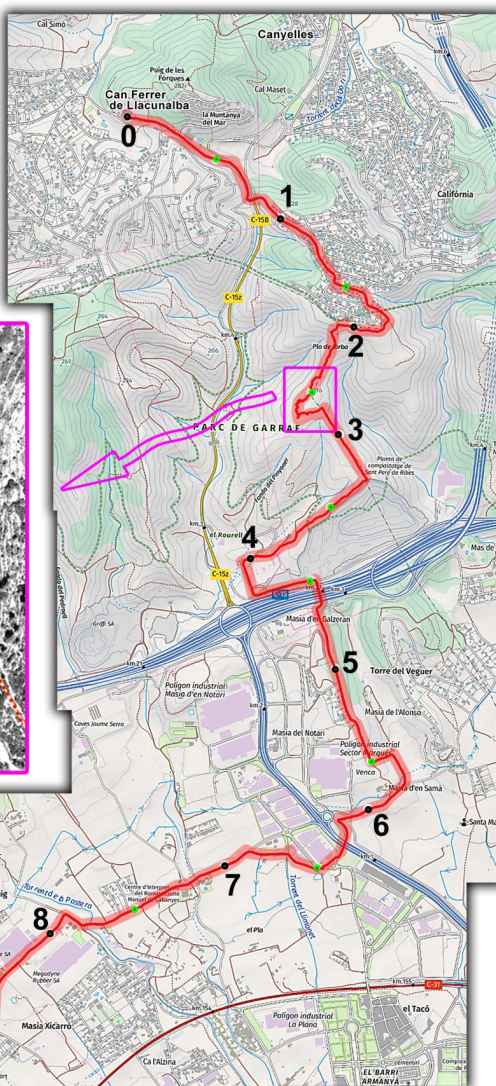
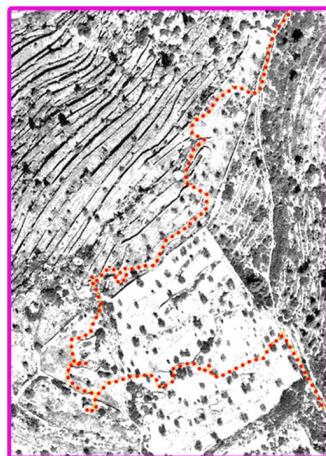
El seu es treia dels greixos de les despulles dels animals i s'emprava en les transmissions de les fàbriques (aleshores de corretges de cuir) i per untar els pals de varar de les barques de la platja.

BIBLIOGRAFIA

- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/>
- ** Camí Ramader de Marina
<https://camiramaderdemarina.cat/>

Agustí Poch, juny de 2025
Finiti sumus

Eta 19, 1 - Juny - 2025 **Can Ferrer de Llacunalba - Platja d'Adarró - Vilanova i la Geltrú**

